

Lægemedelbivirkninger i Danmark i 1998

Hvert år udsender Lægemedelstyrelsen en oversigt over indberettede lægemiddelbivirkninger (1). Langt de fleste af de 1.348 indberettede bivirkninger (mere end 98%) kommer fra læger. Resten modtages fra tandlæger, sygeplejersker og farmaceuter. Data registreres i såvel Lægemedelstyrelsens database som i WHO's internationale database, hvortil der i 1998 blev indsendt 108.000 indberetninger fra 50 lande. I denne database findes der nu mere end 1,9 mio. indberetninger af lægemiddelbivirkninger; heraf er knap 45.000 danske.

Ved en bivirkning forstås efter de gældende regler en skadelig, utilsigtet reaktion, som indtræder ved sådanne doser der normalt anvendes til mennesker mhp. forebyggelse, diagnose eller behandling af sygdom eller sygdomssymptomer. I 486 (36%) af de 1.348 indberetninger i Danmark er der registreret mindst én alvorlig bivirkning (dødelig, livstruende, invaliderende, eller førende til længerevarende uarbejdsdygtighed eller forlænget hospitalsindlæggelse). I 45 tilfælde skønnedes det at lægemidlet havde mulig sammenhæng med dødsfald. Det drejer sig om følgende lægemidler: Cytostatika (12 tilfælde), anti-

trombosemidler (syv tilfælde), hormonale kontrceptiva (syv tilfælde), anti-epileptika (syv tilfælde), antipsykotika (fire tilfælde) og antidepressiva (fire tilfælde). De 1.348 indberetninger omfatter i alt 1.774 bivirkninger. Heraf bedømtes de 98% til at have haft sammenhæng med lægemiddelindtagelsen. Den kønsmæssige fordeling viser at 61% af indberetningerne i 1998 vedrørte kvin-

der, hvilket er 2% mere end i 1997. Det største antal indberetninger vedrører personer i alderen 40-79 år.

I Tabel 1 er vist de hyppigst indberettede bivirkningsdiagnoser i Danmark i 1998.

I Tabel 2 vises de indberettede lægemidler i Danmark i 1998 med angivelse af antal af bivirkninger, hyppigste bivirkninger og DDD/1000. DDD betyder den definerede døgndosis for et givet lægemiddel for en voksen person. En-

Tabel 1.

Bivirkningsreaktion	Antal
Urticaria	109
Medikamentelt eksantem	97
Svimmelhed	59
Leverfunktionspåvirkning	56
Hovedpine	53
Feber	47
Angioødem	38
Utilpashed	36
Depression	32
Diaré	32
Myalgi	31
Kvalme	30

Tabel 2.

Lægemedelgruppe	Antal bivirkninger	Hyppigste bivirkninger (antal)	DDD/1000 indbyggere/døgn
Selektive serotonin reuptake hæmmere (SSRI)	92	Hovedpine (4), kvalme (3), angst (3)	19,9
Andre antidepressiva	56	Ødem (6), svimmelhed (4)	1,9
Lipidsænkende midler	55	Myalgi (7), mavesmerter (5)	6,6
ACE-hæmmere	48	Angioødem (12), mave-tarm (9)	25,3
Aminoquinoloner	48	Depression (5), paranoia (5)	0,4
Angiotensin-II antagonist	43	Myalgi (4), malaise (4), svimmelhed (3)	5,1
Trombocytfunktionshæmmende midler	38	Urticaria (9), eksantem (6)	39,5
Andre anti-epileptika	36	Urticaria (6), Stevens-Johnson's syndrom (3)	1
NSAID	35	Påvirkning af leverfunktion (3), allergisk reaktion (6)	7,7
Systemiske antipsykotika	35	Urticaria (9), udslæt (4)	0,5
Aminosalicylsyreholdige præp.	34	Påvirkning af leverfunktion (4)	2,8

heden DDD/1000 indbyggere/døgn viser derfor i promille den andel af befolkningen der i gennemsnit kan være i behandling med et givet lægemiddel.

Bivirkninger i de såkaldte systemor-ganklasser omfattede som i tidligere år flest bivirkninger fra klasserne hud-, neurologiske, generelle, mave-tarm- og psykiske bivirkninger. Også de hyp-pigst indberettede bivirkningsdiagno-ser var som tidligere nældefeber, hud-udslæt og svimmelhed. Disse tre dia-gnoser var også at finde blandt de hyp-pigst indberettede alvorlige bivirknin-ger, der tillige omfattede leverpåvirk-ning, allergiske reaktioner, feber, feber-kramper, bevimmelser og opkastninger.

For god ordens skyld skal der afslut-ningsvis erindres om at tandlæger har indberetningspligt vedr. lægemiddelbi-virkninger. Indberetning sker ved at re-kvirere et skema fra Lægemiddelstyrel-sen, Frederikssundsvej 378, 2700 Brøns-høj, tlf. 4488 9111, fax 4491 7373, e-mail dkma@dkma.dk

Litteratur

1. Iversen HT, Stenver DI. Bivirkningsindberetning i Danmark. Årsoversigt for 1998. København: Lægemiddelstyrelsen; 1999.

Jens Kølsen Petersen

Lægemiddelkataloget går online

De fleste tandlæger kender Lægemed-delkataloget, også kaldet »den store grønne«, der udkommer i bogform en gang om året. Nu kommer den også on-line, hvor tandlæger med adgang til In-ternettet frit kan benytte de mange læ-gemiddeloplysninger. Den kan fra d. 7. december 1999 findes på web-adressen: www.lk-online.dk

Jens Kølsen Petersen

Smeltetabletter – en ny dispenseringsform

En smeltetablet fremstilles ved frysetør-ring af et lægemiddel, hvorefter det in-kluderes i en vandopløselig matrice be-stående af xanthangummi og gelatine. Når tablettens anbringes på tungen, vil den opløses på få sekunder og præpara-tet synkes (1). Det er ikke nødvendigt at drikke noget i forbindelse med indtagel-se af tablettene. Patienter med xerosto-mi kan dog med fordel befugte munden med vand før indtagelse af smeltetablet-ten (2).

I Danmark findes der enkelte præ-parater som dispensereres som smelteta-bletter:

- Clarityn (loratadin) smeltetabl. a 10 mg. Antihistamin.
- Zofran (ondansetron) smeltetabl. a 4 el. 8 mg. Serotoninantagonist mod kvalme og opkastning efter kemo- og stråleterapi.
- Maxalt (rizatriptan) smeltetabl. a 5 el. 10 mg. Serotoninantagonist til be-handling af migræne.

Der er sikkert flere andre præparater på vej som smeltetabletter, der er popu-lære hos patienter som normalt har van-skelighed ved at synke ordinære tabletter. I udlandet bærer smeltetabletter ofte tilnavnet *Rapitab* eller *Quicklet*.

Litteratur

1. Virley P, Yarwood ZR. A novel, fast dis-solving dosage form. Manufacturing Chemist 1990: 36-7.
2. Agasøster T. Ny lægemiddelform: smeltetabletter. Nytt om legemidler 1999; 22: 188-9.

Jens Kølsen Petersen